

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XII — Nr. 702

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 28 decembrie 2000

SUMAR

	Pagina		Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 175 din 26 septembrie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f ¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările ulterioare	2-4	Decizia nr. 216 din 14 noiembrie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe	10-11
Decizia nr. 198 din 17 octombrie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. 1 și ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului	4-7	Decizia nr. 237 din 21 noiembrie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe	12-14
Decizia nr. 205 din 17 octombrie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f ¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările ulterioare	7-9	Decizia nr. 252 din 28 noiembrie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit	14-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 175

din 26 septembrie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările ulterioare

Lucian Mihai	— președinte
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Mariana Trofimescu	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările ulterioare, excepție ridicată de Societatea Comercială „Editura Atac la Persoană” — S.A. din București și de Dumitru Dragomir în Dosarul nr. 4.416/1999 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 19 septembrie 2000, în prezența părților și a reprezentantului Ministerului Public, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea la data de 26 septembrie 2000.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 7 decembrie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 4.416/1999, **Tribunalul București — Secția a III-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările ulterioare**, excepție ridicată de Societatea Comercială „Editura Atac la Persoană” — S.A. din București și de Dumitru Dragomir.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii excepției susțin că „art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 contravine dispozițiilor art. 4 alin. (2) și art. 16 alin. (1) din Constituție. Or, dispozițiile art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997, de care se prevalează reclamantul pentru a nu-și timbra acțiunea, instituie o discriminare pozitivă, în favoarea unui grup restrâns de persoane — de regulă, demnitarii. Acest text reprezintă modalitatea prin care un personaj politic a înțeles să ocrotească imunitatea parlamentară de care se bucura un alt personaj politic. Astfel că legea poate fi numită, din această perspectivă, o lege de speță. De aceea, a da, în aceste condiții, în care marea majoritate a populației este nevoită să suporte cheltuielile actului de justiție, o lege care să îi scutească de la plata taxei de timbru pe câțiva demnitari ce își evaluează prejudiciul de imagine după criteriul numai de ei știute, este

un act nu numai neconstituțional, dar și profund imoral. Este, în orice caz, neconstituțională o lege care creează asemenea inegalități între oamenii care se adresează justiției, favorizându-i tocmai pe aceia care nu numai că nu au nevoie, dar nu au nici dreptul la o protecție specială. Legea are, prin definiție, vocație la universalitate, fiind chemată să reglementeze o totalitate de relații sociale, și nu să favorizeze un grup de indivizi care sunt, deja, prin poziția lor socială și politică, privilegiați“. Totodată autorii excepției, prin reprezentant, au ridicat în ședința de judecată a Curții Constituționale din 19 septembrie 2000 excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 11/1998, în legătură cu care se susține că încalcă dispozițiile art. 114 alin. (4) din Legea fundamentală.

Tribunalul București — Secția a III-a civilă, exprimându-și opinia, apreciază că excepția ridicată este întemeiată, textul de lege criticat contravenind dispozițiilor art. 4 alin. (2) și ale art. 16 alin. (1) din Constituția României. Astfel, se consideră că „modificarea legii taxei de timbru introdusă prin Ordonanța Guvernului nr. 11/1998 nu justifică cu nimic aplicarea unui regim preferențial, sub aspectul timbrajului, persoanelor care solicită acordarea de despăgubiri pentru daunele morale aduse onoarei, demnității sau reputației unei persoane fizice, aceasta, deoarece în contextul celorlalte prevederi cuprinse în art. 15 din Legea nr. 146/1997, care justifică o astfel de înlesnire, asigurând accesul la justiție unor persoane îndreptățite la acest lucru (persoane depozitate în mod abuziv de imobile în regimul comunist, persoane condamnate pe nedrept sau cauze ce privesc interesele minorilor), prezentul text de lege nu are în vedere nici un considerent de această natură“. Se apreciază că prevederea legală în discuție „este neconstituțională, cu atât mai mult cu cât repararea unor astfel de daune morale, atât timp cât este solicitată în cadrul unui proces penal, este scutită de plata taxei de timbru. Or, în majoritatea cauzelor aflate pe rolul instanțelor astfel de despăgubiri sunt solicitate ca urmare a săvârșirii unor fapte ce vizează sfera Codului penal (calomnie, insultă) și dovedirea lor implică proba verității, probă admisă în procesul penal numai în anumite condiții. Ca urmare, atâta timp cât astfel de despăgubiri pot fi solicitate pe calea unei acțiuni penale și sunt scutite de plata taxei de timbru, nimic nu justifică scutirea de plata acestei taxe legale atunci când acestea sunt valorificate pe cale civilă, cu atât mai mult cu cât cuantumul lor este adesea evaluat la sume ce depășesc sute de milioane“.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru

a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece: Legea nr. 146/1997 recunoaște tuturor cetățenilor care se consideră vătămați prin atingeri aduse onoarei, demnității sau reputației lor dreptul de a cere despăgubiri în justiție fără plata vreunei taxe, neinstituind discriminări de nici un fel; principiul egalității în fața legii trebuie înțeles în sensul că aceeași normă legală nu poate fi aplicată diferit, discriminatoriu de la un caz la altul, în funcție de criteriile enumerate la art. 4 alin. (2) din Constituție, și nicidecum în sensul că legea n-ar putea prevedea măsuri diferențiate în funcție de categoria de subiecte cărora li se adresează sau de sfera relațiilor sociale pe care o reglementează. În concluzie, se apreciază că nu au fost încălcate dispozițiile constituționale cuprinse în art. 4 alin. (2) și art. 16 alin. (1).

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autorilor excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

I. Prin Încheierea din 7 decembrie 1999 a Tribunalului București — Secția a III-a civilă Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, dispoziții introduse prin pct. 4 al art. I din Ordonanța Guvernului nr. 11/1998 și modificate prin Legea nr. 112/1998 privind aprobarea acestei ordonanțe (lege publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 9 iunie 1998). Aceste dispoziții au următoarea redactare: *„Sunt scutite de taxe judiciare de timbru: acțiunile și cererile, inclusiv cele pentru exercitarea căilor de atac, referitoare la: [...]*

f¹) stabilirea și acordarea de despăgubiri pentru daunele morale aduse onoarei, demnității sau reputației unei persoane fizice;“

Ulterior sesizării Curții Constituționale, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 53/2000 pentru unele măsuri privind soluționarea cererilor referitoare la acordarea de despăgubiri pentru daunele morale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 227 din 23 mai 2000, s-au adus modificări literei f¹) a art. 15 din Legea nr. 146/1997, care are în prezent următorul cuprins: *„stabilirea și acordarea de despăgubiri persoanei fizice pentru daunele morale aduse onoarei, demnității, reputației, vieții intime, familiale sau private, ori dreptului la imagine;“*

În practica sa jurisdicțională Curtea Constituțională a statuat în mod constant că, atunci când după ridicarea excepției de neconstituționalitate dispoziția legală a fost modificată, excepția poate să fie examinată, dacă textul

legal, în noua sa redactare, conservă substanța reglementării inițiale. De aceea, având în vedere că această cerință este îndeplinită, Curtea urmează să se pronunțe asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 în forma modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 53/2000.

II. Pentru a stabili în ce măsură excepția de neconstituționalitate este întemeiată, Curtea urmează să examineze prevederea legală criticată, spre a constata dacă aceasta este în concordanță cu dispozițiile art. 4 alin. (2), potrivit cărora *„România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială“*, precum și cu cele ale art. 16 alin. (1) din Constituție, conform cărora *„Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări“*.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că instituirea unor excepții de la regula generală a plății taxelor judiciare de timbru (scutiri de plata taxei) nu constituie o discriminare sau o atingere adusă acestui principiu constituțional. Potrivit art. 138 alin. (1) din Constituție, *„Impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege“*, fiind așadar la latitudinea legiuitorului să stabilească scutiri de taxe sau impozite, având în vedere situații diferite, fără ca prin aceasta să se aducă atingere principiului egalității în drepturi. Plata unor taxe sau impozite nu reprezintă un drept, ci o obligație constituțională a cetățenilor, prevăzută la art. 53 alin. (1) din Legea fundamentală, conform căruia *„Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și taxe, la cheltuielile publice“*. Așa fiind, nu se poate considera că prin textul de lege criticat ar fi fost lezate prevederile art. 4 alin. (2) și ale art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală.

Curtea constată că fiind neîntemeiat și argumentul potrivit căruia prin textul de lege criticat s-ar institui o discriminare pozitivă în favoarea unui grup restrâns de persoane (demnitarii). Aceasta deoarece prin art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 este scutită de plata taxei de timbru orice persoană fizică în cazul formulării de acțiuni și cereri având ca obiect stabilirea și acordarea de despăgubiri pentru daunele morale aduse onoarei, demnității, reputației, vieții intime, familiale sau private ori dreptului la imagine.

III. Referitor la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 11/1998 pentru modificarea și completarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 40 din 30 ianuarie 1998, Curtea constată că aceasta a fost ridicată direct în fața sa, iar nu a instanței judecătorești care a fost investită cu soluționarea cauzei.

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională *„hotărăște asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea legilor și ordonanțelor“*. Rezultă, pe cale de interpretare, că instanța de contencios constituțional nu hotărăște asupra excepțiilor de neconstituționalitate ridicate direct în fața sa. Soluția contrară nu poate fi primită și pentru aceea că astfel s-ar încălca prevederile art. 23 alin. (4) din Legea nr. 47/1992,

republicată, conform căroră părțile trebuie să-și exprime punctele de vedere în legătură cu excepția de neconstituționalitate, depunând dovezile și probele pe care le consideră necesare și exercitându-și astfel drepturile procesuale ce le aparțin. Mai mult, însăși instanța de judecată este obligată să-și exprime opinia cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată și să sesizeze, prin încheiere motivată, Curtea Constituțională. De asemenea, Curtea Constituțională hotărăște asupra excepției de neconstituționalitate nu numai pe baza sesizării prin încheierea instanței de judecată, dar și în limitele acestei

sesizări. Orice investiție a Curții Constituționale dincolo de limitele sesizării ar avea drept consecință ignorarea prevederilor constituționale și ale legii sale organice privind imposibilitatea sesizării ei din oficiu.

În acest sens este și jurisprudența Curții Constituționale (de exemplu, Decizia nr. 97 din 24 octombrie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 17 ianuarie 1996, precum și Decizia nr. 150 din 3 iunie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 202 din 21 august 1997).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1, 2, 3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările ulterioare, excepție ridicată de Societatea Comercială „Editura Atac la Persoană” — S.A. din București și de Dumitru Dragomir în Dosarul nr. 4.416/1999 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 26 septembrie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 198 din 17 octombrie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. 1 și ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Marioara Prodan	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. 1 și ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, excepție ridicată de Alice Livia Teodorescu și Paraschiva Teodorescu în Dosarul nr. 2.635/1999 al Judecătoriei Ploiești, județul Prahova.

La apelul nominal se prezintă Alice Livia Teodorescu, personal și în calitate de reprezentant al Paraschivei Teodorescu, ambele autoare ale excepției, lipsind celelalte părți (Teodor Dinu Adrian Teodorescu, Consiliul Județean Prahova, Comisia județeană Prahova pentru aplicarea Legii nr. 112/1995 și Consiliul Local Ploiești), față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Alice Livia Teodorescu, personal și în calitate de reprezentant al Paraschivei Teodorescu, solicită suspendarea soluționării excepției până la intrarea în vigoare a noii legi a caselor naționalizate.

Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea cererii de suspendare, ca fiind inadmisibilă și incompatibilă cu natura procedurii în fața Curții Constituționale, în temeiul art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată.

Curtea, examinând cererea formulată de autorii excepției privind suspendarea soluționării cauzei, precum și dispozițiile art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată, și pe

cele ale art. 25 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, constată că dispozițiile art. 242–244 din Codul de procedură civilă referitoare la suspendarea judecării nu sunt compatibile cu natura procedurii în fața Curții și, prin urmare, sunt inaplicabile. În consecință, se dispune respingerea cererii de suspendare.

Autorul excepției solicită, în nume personal și în calitate de reprezentant al celui de al doilea autor al excepției, admiterea excepției de neconstituționalitate, considerând că dispozițiile art. 2 alin. 1 și cele ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 sunt neconstituționale, întrucât încalcă prevederile cuprinse în art. 1 alin. (3), art. 4 alin. (2), art. 16, art. 41 alin. (2), precum și în art. 135 alin. (1) și (6) din Legea fundamentală. Se susține că prin textele de lege criticate se creează două categorii de cetățeni: o categorie de persoane care sunt integral despăgubite și alta care beneficiază doar de despăgubiri parțiale. Se arată că în acest mod un număr important de cetățeni care au fost alungați din propriile locuințe în timpul fostului regim nu pot fi despăgubiți prin restituirea în natură a imobilelor, deoarece, evident, nu ar fi fost posibil să le fi ocupat la data de 22 decembrie 1989. Se mai consideră că dispozițiile legale criticate încalcă dreptul de proprietate al autorilor excepției, moștenitori ai foștilor proprietari deposedați abuziv de imobilele lor, chiar cu încălcarea decretului de naționalizare emis de regimul comunist, drept garantat de art. 41 și 135 din Constituție. Se invocă în sprijinul acestor susțineri jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 2 din 3 februarie 1998 și Decizia nr. 72 din 5 mai 1998), precum și aceea a Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea pronunțată în cauza „*Brumărescu contra României*”, 1999), arătându-se că despăgubirile parțiale nu sunt recunoscute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. În final se subliniază că trebuie să se asigure un tratament juridic egal pentru toți cetățenii români aflați în aceeași situație.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca fiind neîntemeiată, considerând că dispozițiile art. 2 alin. 1 și cele ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 nu contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3), art. 4 alin. (2), art. 16, art. 41 alin. (2) și art. 135 alin. (1) și (6), deoarece dispozițiile legale criticate nu creează două categorii distincte de cetățeni. Soluțiile legislative diferite reprezintă o opțiune a legiuitorului, care nu poate forma obiectul controlului de constituționalitate. Se mai arată că textele de lege criticate au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, invocându-se în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 73 din 19 iulie 1995, prin care excepția de neconstituționalitate vizând același obiect a fost respinsă. În final se susține că, așa cum a statuat Curtea prin numeroase decizii, principiul egalității nu înseamnă uniformitate, pentru situații diferite fiind necesare reglementări juridice diferite.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 22 noiembrie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 2.635/1999, **Judecătoria Ploiești a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate**

a dispozițiilor art. 2 alin. 1 și ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, excepție ridicată de Alice Livia Teodorescu și Paraschiva Teodorescu.

Prin cererea adresată instanței judecătorești autorii excepției au susținut neconstituționalitatea dispozițiilor art. 2 alin. 1 și ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995, precum și a dispozițiilor art. 12 și ale art. 13 alin. 1 și 2 din aceeași lege.

În temeiul art. 23 alin. (1) și (6) din Legea nr. 47/1992, republicată, instanța de judecată a constatat că dispozițiile art. 12 și ale art. 13 alin. 1 și 2 din Legea nr. 112/1995 nu au relevanță în cauză și, în consecință, a respins ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate referitoare la aceste texte, sesizând Curtea Constituțională numai cu privire la neconstituționalitatea dispozițiilor art. 2 alin. 1 și ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995, texte de care, în opinia instanței, depinde soluționarea cauzei. Obiectul cauzei îl constituie anularea Hotărârii nr. 13 din 13 ianuarie 1998 a Comisiei județene de aplicare a Legii nr. 112/1995, prin care s-a stabilit dreptul familiei Teodorescu de a beneficia de măsurile reparatorii prevăzute de Legea nr. 112/1995 și restituirea în natură a unui imobil situat în municipiul Ploiești.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia arată că dispozițiile art. 2 alin. 1 și ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 încalcă prevederile art. 1 alin. (3), ale art. 4 alin. (2), referitoare la egalitatea în drepturi a cetățenilor români, fără nici un fel de deosebiri, ale art. 16 care consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, ale art. 41 alin. (2) care instituie principiul ocrotirii dreptului de proprietate și ale art. 135 alin. (1) și (6) din Constituție, care consacră ocrotirea și inviolabilitatea proprietății private. Se susține în esență că textele de lege criticate, prin care se prevede „*restituirea în natură a imobilului naționalizat către fostul proprietar, numai în situația în care acesta locuia la data de 22 decembrie 1989, în calitate de chiriaș*”, sancționează proprietarii care nu mai locuiau în imobilele care le-au aparținut, deși au fost și situații în care proprietarii au fost constrânși să părăsească imobilele, cum este și cazul lor, care au fost evacuați forțat din casă în anul 1952.

Judecătoria Ploiești, exprimându-și opinia, consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, întrucât textele de lege criticate „încalcă prevederile constituționale referitoare la egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor (art. 16) și la garantarea și ocrotirea proprietății private în mod egal, indiferent de titular (art. 41)”. Totodată instanța consideră că „aceste dispoziții legale nu au în vedere situația în care foștii proprietari au fost alungați sau evacuați forțat din propriile locuințe, așa încât nu au mai avut, practic, posibilitatea de a ocupa, în calitate de chiriași, aceste imobile”.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. 1 și ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 este neîntemeiată, referindu-se și la jurisprudența Curții Constituționale, care, prin Decizia nr. 73/1995, a stabilit, în cadrul controlului *a priori*, că art. 2 alin. 1 nu contravine Legii

fundamentale, iar prin Decizia nr. 2 din 3 februarie 1998 a stabilit că nici art. 5 din Legea nr. 112/1995 nu este neconstituțional.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției îl constituie dispozițiile art. 2 alin. 1 și ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, texte care au următoarea redactare:

— art. 2 alin. 1: *„Persoanele prevăzute la art. 1 beneficiază de restituirea în natură, prin redobândirea dreptului de proprietate asupra apartamentelor în care locuiesc în calitate de chiriași sau a celor care sunt libere, iar pentru celelalte apartamente primesc despăgubiri în condițiile art. 12.”;*

— art. 5 alin. 1: *„Dacă fostul proprietar sau moștenitorii acestuia locuiau la data de 22 decembrie 1989 în calitate de chiriași în apartamentele trecute în proprietatea statului, ei devin proprietarii apartamentului locuit, în condițiile prezentei legi.”*

Aceste dispoziții legale sunt considerate neconstituționale de autorii excepției, în raport cu prevederile art. 1 alin. (3), ale art. 4 alin. (2), ale art. 16 alin. (1) și (2), ale art. 41 alin. (2) și ale art. 135 alin. (1) și (6) din Constituție, care au următorul cuprins:

— art. 1 alin. (3): *„România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”;*

— art. 4 alin. (2): *„România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”;*

— art. 16: *„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.”;

— art. 41 alin. (2): *„Proprietatea privată este ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. Cetățenii străini și apatrizii nu pot dobândi dreptul de proprietate asupra terenurilor.”;*

— art. 135 alin. (1) și (6): *„(1) Statul ocrotește proprietatea. [...]*

(6) Proprietatea privată este, în condițiile legii, inviolabilă.”

Examinând excepția de neconstituționalitate a textelor de lege criticate, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată, pentru următoarele argumente:

Adoptarea unor soluții legislative diferite de reparare a nedreptăților săvârșite în timpul vechiului regim politic, prin

trecerea în proprietatea statului sau a altor persoane juridice, după 6 martie 1945, a unor imobile cu destinația de locuințe, în cadrul Legii nr. 112/1995, în raport cu faptul că foștii proprietari locuiau sau nu, în calitate de chiriași, în apartamentele care le-au aparținut ori dacă aceste apartamente erau sau nu libere, nu este de natură să determine caracterul neconstituțional al celor două texte de lege criticate, care exprimă opțiunea legiuitorului cu privire la măsurile reparatorii.

Curtea reține că reglementarea cuprinsă în art. 2 alin. 1 și în art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 nu încalcă principiile generale cuprinse în art. 1 alin. (3) și în art. 4 alin. (2) din Constituție, deoarece nu aduce atingere statului de drept, democrației, demnității omului, drepturilor și libertăților cetățenilor sau altor valori supreme garantate prin Legea fundamentală și nici nu creează inegalități între cetățeni pe criterii de rasă, naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.

Curtea constată, de asemenea, că dispozițiile legale criticate nu contravin nici prevederilor constituționale cuprinse în art. 16 care consacră la alin. (1) principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, precum și nediscriminarea. Jurisprudența Curții Constituționale, în deplin acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, a stabilit că acest principiu nu este sinonim cu uniformitatea și că pentru situații diferite poate exista un tratament juridic deosebit, recunoscându-se dreptul la diferență. În acest sens Curtea Constituțională s-a pronunțat prin mai multe decizii, printre care se află Decizia nr. 70 din 15 decembrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 27 decembrie 1993, și Decizia nr. 139 din 19 noiembrie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 7 din 20 ianuarie 1997.

Critica referitoare la încălcarea alin. (2) al art. 16 din Constituție este, de asemenea, nefondată, deoarece nu este creată o reglementare „în afara legii”, ci în cadrul legii, dar cu soluții legislative diferite, și fără a conține prevederi privind exceptarea anumitor persoane de la aplicarea legii.

Curtea constată că dispozițiile constituționale cuprinse în art. 41 alin. (2) și în art. 135 alin. (1) și (6), care prevăd protecția proprietății private, nu sunt incidente în cauză, întrucât prin dispozițiile legale criticate nu se încalcă dreptul de proprietate al autorilor excepției, drept care nu mai există, bunurile respective intrând în proprietatea statului cu titlu, ci, dimpotrivă, se prevăd măsuri reparatorii pentru foștii proprietari deposedați de aceste imobile cu destinația de locuințe. Încălcarea dreptului lor de proprietate s-a produs deja în momentul trecerii în proprietatea statului a locuințelor care le-au aparținut, la data când s-au constituit titlurile respective, într-un alt regim constituțional.

De altfel, dispozițiile art. 2 alin. 1 și ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 au mai format obiectul controlului de constituționalitate exercitat de Curte. Astfel, prin Decizia nr. 73 din 19 iulie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 8 august 1995, în cadrul controlului de constituționalitate exercitat conform art. 144 lit. a) din Constituție, dispozițiile art. 2 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 au fost declarate constituționale. În considerentele acestei decizii Curtea a reținut că „legea nu numai

că nu realizează «exproprierea individuală» a locuințelor, aflate în proprietatea statului, dar înfăptuiește, cu mijloace specifice și ținând seama de realitățile economice din prezent, o reparație în folosul foștilor proprietari, persoane fizice”.

De asemenea, Curtea s-a pronunțat și cu privire la dispozițiile art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995, text a cărui constituționalitate a fost, de asemenea, contestată, constatând că acestea nu contravin prevederilor Constituției (Decizia nr. 2 din 3 februarie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 146 din 10 aprilie 1998, și Decizia nr. 72 din 5 mai 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 195 din 26 mai 1996). Astfel, în considerentele Deciziei nr. 2 din 3 februarie 1998 Curtea a reținut că, „În ceea ce privește art. 5 din Legea

nr. 112/1995, care consacră restituirea în natură a imobilelor proprietate de stat, ținând seama de însuși temeiul constituțional invocat în motivarea excepției — art. 41 privind protecția proprietății private și art. 135 alin. (6) din Constituție privind inviolabilitatea acestei proprietăți, rezultă că excepția este nefondată. Apare contradictoriu să se susțină că garanția constituțională a dreptului de proprietate a fost încălcată de o dispoziție legală ce asigură restituirea în natură a proprietății fostului proprietar”.

Considerentele care au stat la baza soluțiilor pronunțate de Curtea Constituțională cu referire la constituționalitatea celor două texte de lege își păstrează valabilitatea și în cauza de față, neexistând motive pentru a se reveni asupra acestei jurisprudențe.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2 alin. 1 și ale art. 5 alin. 1 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, excepție ridicată de Alice Livia Teodorescu și Paraschiva Teodorescu în Dosarul nr. 2.635/1999 al Judecătoriei Ploiești, județul Prahova.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 17 octombrie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Marioara Prodan

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 205

din 17 octombrie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările ulterioare

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula Pantea	— procuror
Cristina Radu	— magistrat-asistent

excepție ridicată de Ralu Traian Filip în Dosarul nr. 2.971/2000 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă.

La apelul nominal se constată lipsa părților (Ralu Traian Filip, ziarul „Curierul Național”, Gheorghe Mocuța și Ioan Doru Cristescu), față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției ca fiind neîntemeiată, considerând că prevederile art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru nu contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (3) și în art. 54, deoarece, potrivit art. 58 alin. (1) din Constituție, Parlamentul, ca unică autoritate legiuitoare a

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările ulterioare,

țării, are latitudinea de a stabili prin lege anumite categorii de persoane sau de litigii scutite de plata taxei judiciare de timbru, fără ca prin aceasta să fie încălcate drepturile și libertățile cetățenești.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 7 iunie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 2.971/2000, **Tribunalul București — Secția a III-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările ulterioare**, excepție ridicată de Ralu Traian Filip.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale, deoarece încalcă prevederile art. 1 alin. (3) și ale art. 54 din Constituție. Autorul excepției consideră că regimul derogator al textului de lege invocat nu corespunde cerințelor statului de drept și garantării dreptății, întrucât se creează un regim de inegalitate între cei care pretind daune evaluabile în bani, ca urmare a unor prejudicii morale, în raport cu cei care au suferit prejudicii materiale. Se susține că astfel justiția devine un instrument de presiune asupra libertății de exprimare, iar prerogativele legiuitorului de a stabili competența materială a instanțelor judecătorești sunt transferate reclamantului care, prin simplul fapt al „auto-evaluării” morale, alege competența de primă instanță. De asemenea, se susține că derogarea de la regimul general al acțiunilor în justiție facilitează în mod direct arbitriul și abuzul de drept, transformând instituția daunelor morale într-o sursă de venituri și, mai grav, într-un instrument de presiune asupra libertății de exprimare și dreptului de informare, ambele garantate de Constituție. Se apreciază că această anomalie a devenit posibilă și datorită neconstituționalității textului indicat, fapt rezultat și din adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 53 din 19 mai 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 227 din 23 mai 2000.

Tribunalul București — Secția a III-a civilă, exprimându-și opinia, consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se consideră că „art. 1 alin. (3) din Constituția României, denumit marginal statul român, nu interzice nici prin literă și nici prin spirit degrevarea unor categorii de cetățeni de plata unor taxe, inclusiv a taxelor de timbru, iar scutirea introdusă la lit. f¹) se înscrie în ansamblul scutirilor de taxe judiciare de timbru, introduse prin art. 15 lit. a) din Legea nr. 146/1997, modificată prin Ordonanța de urgență nr. 53 din 23 mai 2000”. Se apreciază că „puterea judecătorească nu se transformă într-un instrument de presiune asupra libertății de exprimare a judecătorului, neștirbindu-i-se cu nimic din independența, suveranitatea supunerii sale, exclusiv față de lege, prevăzută în art. 123 din Constituție”. Prin art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 — se arată în continuare — nu

este interzisă libera exprimare a cetățeanului și nici nu este impus un comportament legal substanțial al instanței, de favoare față de cei ce ar pretinde daune morale. De asemenea, textul invocat nu introduce o noutate în materia evaluării obiectului pricinii, privind competența materială, întrucât dreptul comun în această materie este art. 112 alin. 1 pct. 3 din Codul de procedură civilă, care stabilește că evaluarea obiectului se va face după prețuirea reclamantului. Instanța consideră că nici abuzul de drept nu este încurajat, deoarece buna-credință este o atitudine prezumată la orice justițiabil, iar art. 15 lit. f¹) nu conține în substanța sa germenul abuzului de drept, fiind o normă de facilitare a accesului la justiție, urmând ca reclamantul să-și desfășoare întreaga activitate procedurală în limitele impuse de Codul de procedură civilă, orice abuz de drept fiind sancționat conform aceluiași cod. În fine, instanța consideră că argumentul potrivit căruia daunele morale ar echivala cu veniturile ilicite nu apare ca fiind convingător, deoarece obligarea la plata unor daune morale printr-o hotărâre judecătorească are ca izvor legea și, pe cale de consecință, aceste venituri nu pot fi decât legale.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece prin textul de lege criticat nu s-au încălcat dispozițiile art. 1 alin. (3) și ale art. 54 din Constituție. În acest sens se arată că excepțiile de la regula timbrării acțiunilor sunt cele stabilite de legiuitor, rațiunea fiind crearea unui regim egal pentru acces la justiție al tuturor aceluia care, în situațiile prevăzute de textul invocat, își exercită cu bună-credință dreptul de a pretinde daune morale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

I. Prin Încheierea din 7 iunie 2000 a Tribunalului București — Secția a III-a civilă Curtea Constituțională a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, dispoziții introduse prin pct. 4 al

art. I din Ordonanța Guvernului nr. 11/1998 și modificate prin Legea nr. 112/1998 privind aprobarea acestei ordonanțe (lege publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 9 iunie 1998). Aceste dispoziții au următoarea redactare: „*Sunt scutite de taxe judiciare de timbru: acțiunile și cererile, inclusiv cele pentru exercitarea căilor de atac, referitoare la: [...]*”

f¹) stabilirea și acordarea de despăgubiri pentru daunele morale aduse onoarei, demnității sau reputației unei persoane fizice;”

Curtea constată însă că anterior sesizării sale acest text a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 53/2000 pentru unele măsuri privind soluționarea cererilor referitoare la acordarea de despăgubiri pentru daunele morale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 227 din 23 mai 2000, astfel încât în prezent textul de lege criticat are următoarea redactare: „*stabilirea și acordarea de despăgubiri persoanei fizice pentru daunele morale aduse onoarei, demnității, reputației, vieții intime, familiale sau private, ori dreptului la imagine;*”

În jurisprudența sa Curtea Constituțională a statuat în mod constant că atunci când dispoziția legală invocată a fost modificată excepția poate să fie examinată, dacă textul legal în noua sa redactare conservă substanța din reglementarea inițială.

II. Autorul excepției susține că textul legal criticat încalcă dispozițiile art. 1 alin. (3) din Constituție, potrivit căreia „*România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate*”, precum și dispozițiile constituționale ale art. 54, conform

căreia „*Cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți*”.

Examinând excepția de neconstituționalitate sub aspectul criticii privind încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (3) din Constituție, Curtea constată că instituirea unor excepții de la regula generală a plății taxelor judiciare de timbru (scutiri de plata taxei) este o prerogativă exclusivă a legiuitorului. Potrivit art. 138 alin. (1) din Constituție, „*Impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege*”. Stabilirea unor excepții de la plata taxelor de timbru trebuie corelată cu prevederile art. 53 alin. (1) din Constituție, text potrivit căruia „*Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și taxe, la cheltuielile publice*”, în măsura în care, în situații diferite, această obligație este prevăzută prin lege. Întrucât legiuitorului îi aparține prerogativa de a reglementa cu privire la taxe și impozite, acesta are libertatea de a aprecia asupra unor scutiri de taxe în condiții pe care le consideră justificate, fără ca prin aceasta să se aducă atingere prevederilor constituționale privitoare la statul de drept.

Curtea constată că fiind neîntemeiat și argumentul potrivit căruia prin textul de lege criticat s-ar institui un instrument de presiune asupra libertății de exprimare și s-ar aduce astfel atingere principiului exercitării cu bună-credință a drepturilor și libertăților, prevăzut la art. 54 din Constituție. Astfel, Curtea reține că libertatea de exprimare nu este absolută, întrucât, conform art. 30 alin. (6) din Legea fundamentală, aceasta „*nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine*”.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1, 2, 3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 15 lit. f¹) din Legea nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, excepție ridicată de Ralu Traian Filip în Dosarul nr. 2.971/2000 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 17 octombrie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,

Cristina Radu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 216
din 14 noiembrie 2000**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2)
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor
și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Mariana Trofimescu	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Maria Apăscăloaie, Carol Apăscăloaie și Lucia Pleșca în Dosarul nr. 18.481/1999 al Judecătoriei Sectorului 1 București.

La apelul nominal răspund autorii excepției, prin avocat Svetlana Gorcea. De asemenea, este prezent Doru Adrian Cerchez. Lipsesc Maria Magda Elena Maignuț și Mihai Cerchez, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, avocatul autorilor excepției solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, susținând că dispozițiile art. 10 alin. (3) și cele ale art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 sunt neconstituționale, deoarece instituția ordonanței președințiale este reglementată prin art. 581 din Codul de procedură civilă, care este o lege organică; or, potrivit art. 114 alin. (1), Guvernul poate fi abilitat de Parlament printr-o lege specială să emită ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice. În susținere sunt depuse, de asemenea, note scrise.

Doru Adrian Cerchez, luând cuvântul, solicită respingerea excepției, arătând că în înțelesul art. 72 din Constituție Codul de procedură civilă nu este o lege organică. Se mai arată că prin Decizia nr. 34/1998 Curtea Constituțională a statuat că „este constituțional ca Guvernul să facă modificări și unor legi organice pe calea ordonanțelor de urgență”. În susținere sunt depuse, de asemenea, note scrise.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, arătând că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 nu contravin Constituției, ci, dimpotrivă, aceste dispoziții au scopul de a proteja chiriașii din imobilele restituite foștilor proprietari atât în baza Legii nr. 112/1995, cât și prin hotărâre judecătorească. De asemenea, se arată că prin

ordonanță de urgență se poate reglementa în domenii rezervate legii organice. În acest sens este evocată jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 30 martie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 18.481/1999, **Judecătoria Sectorului 1 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe**, excepție ridicată de Maria Apăscăloaie, Carol Apăscăloaie și Lucia Pleșca.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin că dispozițiile art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 contravin prevederilor art. 114 din Constituție.

Judecătoria Sectorului 1 București, exprimându-și opinia, arată că „prin dispozițiile art. 10 alin. (3) și art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 s-au modificat dispozițiile art. 581 din Codul de procedură civilă, deci dispozițiile unei legi organice, ci în mod expres este prevăzut că dispozițiile art. 581 din Codul de procedură civilă pot fi aplicate și în cazul evacuării pentru lipsa de titlu a chiriașilor din casele naționalizate”.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază excepția de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată, cu susținerea că potrivit art. 114 alin. (1) și (2) din Constituție Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice. În ceea ce privește ordonanțele de urgență, acestea pot fi emise în orice domeniu, dacă este îndeplinită condiția existenței unor situații excepționale. În sprijinul acestor susțineri este invocată Decizia Curții Constituționale nr. 34/1998. Referitor la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999, în punctul de vedere al Guvernului se arată că adoptarea ei a fost determinată de expirarea termenului prevăzut de Legea nr. 17/1994, precum și de necesitatea soluționării litigiilor apărute ca urmare a aplicării Legii nr. 112/1995, a căror nerezolvare ar fi putut genera conflicte sociale.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Cu ocazia dezbaterii, avocatul autorilor excepției a invocat și neconstituționalitatea prevederilor art. 10 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999. Cu privire la acest aspect Curtea nu se poate însă investi, întrucât, conform practicii sale constante, o excepție de neconstituționalitate nu poate fi ridicată direct în fața Curții Constituționale, art. 144 lit. c) din Constituție referindu-se expres numai la excepțiile „ridicate în fața instanțelor judecătorești”. Așadar, Curtea urmează să se pronunțe exclusiv asupra dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999, al căror conținut este următorul: „Lipsa unui răspuns scris sau refuzul nejustificat al chiriașului sau al fostului chiriaș de a încheia un nou contract de închiriere în termen de 60 de zile de la primirea notificării îl îndreptățește pe proprietar să ceară în justiție evacuarea necondiționată a locatarilor, cu plata daunelor-interese, pe calea ordonanței președințiale.”

Autorii excepției de neconstituționalitate critică textul de lege menționat, cu motivarea că Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe numai în domenii care nu fac obiectul legilor organice; or, instituția ordonanței președințiale este reglementată prin lege organică, modificarea ei printr-o ordonanță de urgență contravenind art. 114 din Constituție, care are următorul cuprins: „(1) *Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice.*

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Maria Apăscăloaie, Carol Apăscăloaie și Lucia Pleșca în Dosarul nr. 18.481/1999 al Judecătoriei Sectorului 1 București. Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 14 noiembrie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

(2) *Legea de abilitare va stabili, în mod obligatoriu, domeniul și data până la care se pot emite ordonanțe.*

(3) *Dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului, potrivit procedurii legislative, până la împlinirea termenului de abilitare. Nerespectarea termenului atrage încetarea efectelor ordonanței.*

(4) *În cazuri excepționale, Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență. Acestea intră în vigoare numai după depunerea lor spre aprobare la Parlament. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă în mod obligatoriu.*

(5) *Aprobarea sau respingerea ordonanțelor se face printr-o lege în care vor fi cuprinse și ordonanțele ale căror efecte au încetat potrivit alineatului (3).“*

Curtea Constituțională reține că, în privința acestor argumente, prin Decizia nr. 34 din 17 februarie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 25 februarie 1998, s-a statuat că dispozițiile art. 114 din Constituție nu prevăd interdicția de a se emite ordonanțe de urgență în domeniul legilor organice, deoarece cazul excepțional ce impune adoptarea unor măsuri urgente pentru salvagardarea unui interes public ar putea reclama instituirea unei reglementări de domeniul legii organice, nu numai ordinare, care, dacă nu ar putea fi adoptată, interesul public avut în vedere ar fi sacrificat, ceea ce este contrar finalității constituționale a instituției.

De asemenea, prin Decizia nr. 718 din 29 decembrie 1997, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 din 31 decembrie 1997, Curtea Constituțională a statuat că dispozițiile Codului de procedură civilă nu sunt de natura legii organice, deoarece Constituția reglementează expres și limitativ domeniul rezervat acestei categorii de legi, între care nu figurează dispozițiile legale privind procedura civilă.

Întrucât nu au intervenit elemente noi care să justifice schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluțiile promovate prin deciziile sus-amintite își mențin valabilitatea și în această cauză, astfel că excepția de neconstituționalitate urmează să fie respinsă.

Magistrat-asistent,
Maria Bratu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 237
din 21 noiembrie 2000referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2)
din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor
și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Gabriela Ghiță	— procuror
Marioara Prodan	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Adrian Rotaru, Rosemarie Rotaru, Mihaela Rotaru, Alexandra Rotaru și Paula Rotaru în Dosarul nr. 1.374/2000 al Judecătorei Sibiu.

La apelul nominal se constată lipsa autorilor excepției, precum și a celorlalte părți (Matilda Păcurar și Gheorghe Păcurar), față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, apreciind că dispozițiile art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 nu încalcă prevederile constituționale invocate de autorii excepției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 11 aprilie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 1.374/2000, **Judecătoria Sibiu a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile de locuit cu destinația de locuințe**, excepție ridicată de Adrian Rotaru, Rosemarie Rotaru, Mihaela Rotaru, Alexandra Rotaru și Paula Rotaru.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că dispozițiile art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 sunt neconstituționale, deoarece încalcă prevederile art. 114 din Constituție, referitoare la delegarea legislativă, prin aceea că reglementează într-un domeniu ce face „obiectul exclusiv al legilor organice, cum este Codul de procedură civilă“. În opinia autorilor excepției legalizarea posibilității proprietarilor de a obține

evacuarea necondiționată a chiriașilor pe calea ordonanței președințiale intervertește integral natura juridică a instituției „ordonanța președințială“, întrucât evacuarea nu este o măsură provizorie în esența sa, ci una definitivă, care soluționează însuși fondul dreptului. Or, aceasta are semnificația abrogării implicite a dispozițiilor art. 581 și 582 din Codul de procedură civilă. Se mai susține că prin aceleași dispoziții legale criticate sunt încălcate, de asemenea, și prevederile art. 48 alin. (1) din Constituție, referitoare la dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, deoarece în cadrul procedurii ordonanței președințiale chiriașii nu își pot valorifica unele drepturi (dreptul de retenție asupra investițiilor efectuate la imobil, dreptul de a obține o locuință corespunzătoare nevoilor locative ale familiei), fiind astfel prejudiciați în mod ireversibil. Totodată se invocă încălcarea prevederilor constituționale cuprinse în art. 54, privind exercitarea drepturilor și a libertăților, considerându-se că prin posibilitatea recurgerii la calea ordonanței președințiale proprietarii și-ar exercita cu rea-credință dreptul de proprietate, limitând drepturile chiriașilor, precum și a dispozițiilor cuprinse în art. 16, referitoare la egalitatea în drepturi, prin favorizarea proprietarilor și crearea unor privilegii, infirmându-se astfel însăși rațiunea emiterii Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 care are în titulatură cuvintele „privind protecția chiriașilor“.

Judecătoria Sibiu, exprimându-și opinia, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât dispozițiile legale criticate nu contravin prevederilor constituționale invocate, ci, dimpotrivă „își au temeiul constituțional în prevederile art. 43 alin. (1) și în cele ale art. 134 alin. (2) lit. f) din Constituție“. Instanța face referire și la jurisprudența Curții Constituționale cu privire la constituționalitatea textului de lege criticat.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se face referire la jurisprudența Curții Constituționale care a stabilit că în cazul ordonanțelor de urgență nu se aplică limitarea prevăzută la art. 114 alin. (1) din Constituție numai pentru ordonanțele emise în baza unei legi de abilitare a Parlamentului, limitare care privește domeniul legilor organice. De asemenea, se consideră că prin textul de lege

criticat nu sunt încălcate nici prevederile art. 16 și nici cele ale art. 54 din Constituție, întrucât este sancționată atitudinea chiriașului care, prin refuzul nejustificat de a încheia un nou contract de închiriere cu proprietarul căruia i s-a restituit imobilul, folosește în mod abuziv locuința. Această situație este asimilată cu ocuparea abuzivă a locuinței, cu privire la care practica judecătorească a apreciat că este admisibilă procedura ordonanței președințiale pentru evacuare. Pe de altă parte, se arată că „instituția ordonanței președințiale face parte din ansamblul procedurilor de judecată stabilite de lege, astfel cum prevede art. 125 alin. (3) din Constituție, și nu se poate susține că prin instituirea acestei proceduri se aduce atingere dreptului privind accesul la justiție“. În final, se consideră că prevederile art. 48 alin. (1) din Constituție nu au nici un fel de incidență în cauză, întrucât vizează controlul legalității actelor administrative, iar nu controlul constituționalității legilor și ordonanțelor.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, susținerile autorilor excepției, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul acestei excepții îl constituie dispozițiile art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, care au următorul cuprins: *„Lipsa unui răspuns scris sau refuzul nejustificat al chiriașului sau al fostului chiriaș de a încheia un nou contract de închiriere în termen de 60 de zile de la primirea notificării îl îndreptățește pe proprietar să ceară în justiție evacuarea necondiționată a locatarilor, cu plata daunelor-interese, pe calea ordonanței președințiale.“*

Criticile de neconstituționalitate vizează încălcarea prin textul de lege criticat a prevederilor constituționale cuprinse în art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, în art. 48 alin. (1) privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, în art. 54 privind exercitarea drepturilor și a libertăților, precum și a prevederilor cuprinse în art. 114 privind delegarea legislativă. Aceste texte legale au următorul conținut:

— Art. 16 alin. (1): *„Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.“*;

— Art. 48 alin. (1): *„Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin*

nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.“;

— Art. 54: *„Cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți.“*;

— Art. 114: *„(1) Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice.*

(2) Legea de abilitare va stabili, în mod obligatoriu, domeniul și data până la care se pot emite ordonanțe.

(3) Dacă legea de abilitare o cere, ordonanțele se supun aprobării Parlamentului, potrivit procedurii legislative, până la împlinirea termenului de abilitare. Nerespectarea termenului atrage încetarea efectelor ordonanței.

(4) În cazuri excepționale, Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență. Acestea intră în vigoare numai după depunerea lor spre aprobare la Parlament. Dacă Parlamentul nu se află în sesiune, el se convoacă în mod obligatoriu.

(5) Aprobarea sau respingerea ordonanțelor se face printr-o lege în care vor fi cuprinse și ordonanțele ale căror efecte au încetat potrivit alineatului (3).“

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că nu pot fi primite criticile referitoare la încălcarea prevederilor constituționale cuprinse în art. 114 alin. (1), deoarece restricția emiterii ordonanțelor în domenii care fac obiectul legilor organice nu este aplicabilă Guvernului în cazurile excepționale la care se referă art. 114 alin. (4) din Constituție. În aceste situații Guvernul poate adopta ordonanțe de urgență în absența unei legi de abilitare, chiar și în domeniul legilor organice, deci fără să se aplice restricția de reglementare prevăzută de art. 114 alin. (1) din Constituție. De altfel, constituționalitatea dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 a mai fost examinată de Curtea Constituțională, prin raportare la prevederile art. 114 din Constituție, constatându-se, prin Decizia nr. 111 din 13 iunie 2000 și prin Decizia nr. 112 din 13 iunie 2000, că excepția este neîntemeiată. Întrucât nu au intervenit elemente noi care să justifice schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, soluțiile și considerentele conținute în deciziile amintite își mențin valabilitatea și în această cauză.

Pe de altă parte, Curtea constată că dispozițiile Codului de procedură civilă nu se referă la un domeniu care face obiectul de reglementare al legilor organice, domenii prevăzute în mod expres și limitativ de Constituție, susținerile autorilor excepției fiind, și sub acest aspect, neîntemeiate.

Curtea reține, de asemenea, că textul de lege criticat nu contravine nici prevederilor art. 16 alin. (1) din Constituție referitoare la egalitatea în drepturi, deoarece nu instituie nici un fel de privilegii sau discriminări între proprietari sau între chiriași. În ceea ce privește pretinsa inegalitate dintre proprietari și chiriași, constând în

„favorizarea proprietarilor“ prin constituirea unui cadru legislativ ce le conferă privilegii, Curtea observă că dispozițiile legale criticate pentru neconstituționalitate sancționează doar conduita contrară legii a unor chiriași.

Referitor la invocarea de către autorii excepției de neconstituționalitate a încălcării art. 48 din Constituție, Curtea constată că acesta nu are incidență în cauză, deoarece reprezintă temeiul constituțional al răspunderii autorităților publice pentru vătămările produse cetățenilor printr-un act administrativ, prin încălcarea sau ignorarea drepturilor acestora.

Curtea reține că nu poate fi primită nici susținerea referitoare la încălcarea prin dispozițiile legale criticate a prevederilor art. 54 din Constituție privind exercitarea

drepturilor și a libertăților, întrucât acestea consacră principiul exercitării cu bună-credință a drepturilor și a libertăților constituționale, principiu care nu este contrazis, sub nici o formă, prin textul art. 11 alin. (2) din ordonanța amintită. Dreptul proprietarului de a cere în justiție evacuarea necondiționată a locatarilor și plata unor daune-interese pe calea ordonanței președințiale nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune exercitarea cu bună-credință de către proprietar a dreptului constituțional al accesului liber la justiție prevăzut la art. 21. Ideea susținută de autorii excepției privind legalizarea exercitării cu rea-credință a dreptului de proprietate nu are nici un temei, întrucât textul de lege criticat nu conține dispoziții de asemenea natură.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 11 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Adrian Rotaru, Rosemarie Rotaru, Mihaela Rotaru, Alexandra Rotaru și Paula Rotaru în Dosarul nr. 1.374/2000 al Judecătoriei Sibiu.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 21 noiembrie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Marioara Prodan

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 252
din 28 noiembrie 2000

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86 alin. 4
din Ordonanța Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit**

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Gabriela Ghiță	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit, ridicată de Nicolae Stoicescu în Dosarul nr. 6.940/2000 al Judecătoriei Sectorului 5 București.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 21 noiembrie 2000 și au fost consemnate în încheierea din acea dată, când, având nevoie de timp pentru a delibera, Curtea a amânat pronunțarea la 28 noiembrie 2000.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 16 iunie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 6.940/2000, **Judecătoria Sectorului 5 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit.** Excepția a fost ridicată de Nicolae Stoicescu într-o cauză ce are ca obiect contestația formulată împotriva măsurii luate de Societatea Comercială „Tubal” — S.A. din București de a reține impozit pe salariul său pentru perioada ianuarie — aprilie 2000.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că art. 86 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 73/1999 este neconstituțional „față de dispozițiile art. 53 alin. (3) din Constituție, care prevăd că orice alte prestații sunt interzise, în afara celor stabilite prin lege, în situații excepționale“. De asemenea, se arată că neconstituționalitatea acestor dispoziții legale „rezultă și din faptul că Hotărârile și Ordonanțele Guvernului (așa cum prevăd dispozițiile art. 107 alin. (2) din Constituție) se emit pentru organizarea executării legilor și în temeiul unei legi speciale, în limitele și în condițiile prevăzute de aceste legi“.

Judecătoria Sectorului 5 București, exprimându-și opinia, apreciază că excepția este admisibilă și întemeiată.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția ridicată este neîntemeiată, întrucât Ordonanța Guvernului nr. 73/1999 a fost emisă cu respectarea prevederilor art. 114 alin. (1) din Constituție, în temeiul Legii nr. 140/1999 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit în cauză de judecătorul-raportor, susținerile autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 86 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 73/1999, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 419 din 31 august 1999, dispoziții potrivit cărora: *„Pe data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe se abrogă: [...]*

— prevederile art. 6 alin. (1) referitoare la scutirea de impozit pe salariu din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 118 din 18 martie 1998, modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 9/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 70 din 22 februarie 1999.“

Autorul excepției consideră că, deoarece acest text de lege abrogă art. 6 alin. (1) din Decretul-lege nr. 118/1990, prin care anumite categorii de persoane au fost scutite de plata impozitului pe salarii, sunt încălcate următoarele prevederi constituționale:

— Art. 53 alin. (3): *„Orice alte prestații sunt interzise, în afara celor stabilite prin lege, în situații excepționale.“*;

— Art. 107: *„(2) Hotărârile se emit pentru organizarea executării legilor.“*

(3) Ordonanțele se emit în temeiul unei legi speciale de abilitare, în limitele și în condițiile prevăzute de aceasta.“;

— Art. 114 alin. (1): *„Parlamentul poate adopta o lege specială de abilitare a Guvernului pentru a emite ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice.“*

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că nu se poate reține vreo legătură între dispozițiile legale criticate și prevederile constituționale ale art. 53 alin. (3) și cele ale art. 107 alin. (2), deoarece acestea din urmă nu sunt incidente în cauză.

Nici critica privind încălcarea prevederilor constituționale ale art. 107 alin. (3) și ale art. 114 alin. (1) nu poate fi primită, întrucât ordonanța criticată a fost emisă pe baza unei legi speciale de abilitare, adoptată de Parlament, și anume Legea nr. 140/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 346 din 22 iulie 1999, care la art. 1 lit. D pct. 13 cuprinde *„Reglementări privind impunerea pe venit; impunerea pe venitul global“*.

Regula generală privind plata impozitelor și a altor taxe este cuprinsă în art. 53 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia *„Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice“*, iar conform art. 138 alin. (1) din Constituție, *„Impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege“*.

Din aceste reglementări constituționale rezultă dreptul exclusiv al legiuitorului de a stabili impozite datorate bugetului de stat, precum și cuantumul acestora. De aceea numai legiuitorul poate acorda anumite scutiri sau reduceri de impozite în favoarea anumitor categorii de contribuabili și în anumite perioade de timp, în funcție de situațiile conjuncturale, dar, evident, și în raport cu situația

economico-financiară a țării în perioadele respective. Nici o dispoziție constituțională nu interzice ca printr-o lege nouă să fie retrase scutițiile acordate printr-o lege anterioară. Ordonanțele Guvernului emise pe baza unei legi de abilitare au putere de lege până la eventuala lor respingere de către Parlament. În consecință, excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată și urmează să fie respinsă.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 86 alin. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 73/1999 privind impozitul pe venit, ridicată de Nicolae Stoicescu în Dosarul nr. 6.940/2000 al Judecătorei Sectorului 5 București. Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 28 noiembrie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1–12.1/ROL Banca Comercială Română – S.A. – Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, telefon 411.58.33.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro